Průběžné hodnocení PRV – říjen 2012

21. 11. 2012

OBSAH

1. Cíl průběžného hodnocení PRV
2. Realizační tým
3. Proces zajištění průběžného hodnocení
4. Dosavadní výsledky za rok 2012 – jednotlivé OSY
5. Klíčová doporučení
6. Diskuse

1. Cíl průběžného hodnocení

- Průběžné hodnocení PRV se vztahuje k implementaci PRV v období 2007 – 2013 k posouzení:
  - efektivity dosažených cílů,
  - účinnosti,
  - a vhodnosti intervence.

2. Realizační tým

- Průběžné hodnocení PRV je realizováno konsorciem DHV – Tima, Liberec doplněným o externí experty (**např. OSA II -** Jan Ulrich atd.).

3. Proces zajištění průběžného hodnocení

- V rámci průběžného hodnocení jsou vždy dvakrát ročně zpracovávány tzv. průběžné zprávy.
- První zpráva je zpracovávána k 15. dubnu daného roku.
- Druhá zpráva je zpracovávána k 15. říjnu daného roku.
- V rámci přípravy první zprávy za rok 2012 byly hodnoceny vybrané evaluační otázky a vybraná evaluační témata.

4. Výsledky za rok 2012 – OSA I

- Opatření I.1.1, I.1.2, I.1.3.1a I.3.2
  U uvedených opatření bylo realizováno hodnocení dopadu intervence na konkurenceschopnost prostřednictvím měření HPH dle nové metodiky pro kalkulaci HPH
  - Analýza potvrdila závěry MTE ohledně pozitivní dynamiky indikátoru HPH u podpořených podniků;
  - Pokles HPH zaznamenán pouze u opatření I.1.1, i zde byl ovšem pokles mírnější než dynamika sektoru zemědělství jako celku
  - Zdroj pozitivní dynamiky HPH se napříč opatřeními ovšem významně liší – vhodné zaměřit ex-post hodnocení na interpretaci těchto odlišností
  - Při následujících kalkulacích HPH (zejm. pro potřeby ex-post hodnocení) vhodné zaznamenávat také výši osobních nákladů (kalkulace normované HPH)

4. Výsledky za rok 2012 – OSA I

- Opatření I.1.4 – výsledky hodnocení potvrzují závěry předchozího hodnocení (nejvyšší přínos opatření – vlastníci pozemků, velmi pozitivní dopad na zvýšení kvality života v obci). Bezprostřední dopad na hospodařící zemědělské subjekty je spíše zanedbatelný. Rovněž zaznamenán silný odpor vůči opatření ze strany uživatelů pozemků – soukromých zemědělců.
- Opatření I.3.1 – průzkum mezi účastníky školení z oborů potravinářství a lesnictví – klíčové dopady: zvýšení informovanosti o výrobních postupech, zvýšení efektivity práce; bezprostřední vliv opatření na konkurenceschopnost ovšem spíše u odborně zaměřených školení než u těch zaměřených na legislativu a administrativu
- Ostatní opatření – zpřesnění kvantitativních výstupů opatření po realizaci dalších kol

4. Výsledky za rok 2012 – OSA II

II.2.3 - „Lesnicko-environmentální opatření“ (kód 225):

- Po dohodě s MZe byla provedena kvantifikovaná analýza jdoucí nad rámec společných EU indikátorů, která se zaměřila na lokalizaci podpořených ploch ve vazbě na náchylnost půd k těžebně-dopravní erozi.
- K této analýze bylo odborníky z ÚHÚL zpracováno prostorové rozložení erozní náchylnosti (5 stupňů) a s tímto podkladem pak srovnávány geografická data z IS SZIF
- Přestože těžiště funkčnosti MZD neleží v oblasti ochrany lesní půdy před t.-d. erozí, MZD dílčím způsobem ovlivňují faktory spojené s tímto fenoménem (vodní režim půdy, ochrana půdy před degradací).
- Z analýzy vyplývá, že ačkoliv opatření není primárně cíleno do erozně náchylných lokalit, přes 85% podpořené výměry je lokalizováno na plochách se střední až velmi silnou erozní náchylností a analogicky téměř 90% podíl finančních prostředků opatření byl směřován na výše uvedené plochy.

4. Výsledky za rok 2012 – OSA II

II.2.4.2 - „Neproduktivní investice v lesích“ (kód 227):

- Hodnotitel se zaměřil zejména na posouzení zacílení podpořených projektů do „prioritních oblastí“ v jednotlivých letech
- Po konzultacích s MZe a zástupci ÚHÚL byly stanoveny klíčové kategorie lesů, které vymezovaly „prioritní oblasti“ pro zpracování hodnocení GIS technologiemi
- Z provedených prostorových analýz vyplývá, že 85,5% všech podpořených projektů bylo realizováno v některé z kategorii prioritních oblastí. Téměř 61% z celkového počtu projektů pak bylo lokalizováno v kategorii lesa „rekreační potenciál“.
- Projekty, které byly lokalizovány mimo sledované kategorie (14,5%), pak často propojovaly lokality s vyšší společenskou funkcí (turisticky atraktivní lokality).
- Kromě lokalizace projektů byla rovněž posuzována vyváženost účasti jednotlivých (jedinečných) žadatelů v rámci tohoto opatření

4. Výsledky za rok 2012 – OSA III

- opatření III.1.1. a III. 1.2. byl zkoumán ekonomický aspekt kvality života prostřednictvím srovnávacích skupin.
- Srovnání období 2007-2011 neukázalo žádné odchylky, které by potvrzovaly vyšší daňové příjmy obcí s podporou z PRV (vliv odpisů v případě investic- mohou snižovat daňovou výnosnost)
- III.1.3. bylo hodnoceno z hlediska zlepšení diverzifikace a hospodářství venkova - hodnotitel se zaměřil na 3 okresy s nadměrnou podporou z tohoto opatření
- v těchto regionech dochází k poklesu ubytovacích kapacit s proporčním nárůstem podílu městských ubytovacích kapacit.
- Z hlediska celkového vývoje CR mělo opatření spíš okrajový dopad vzhledem k probíhajícímu poklesu tuzemského cestovního ruchu, který se oproti roku 2007 propadl o 6,3 %.

4. Výsledky za rok 2012 – OSA III

- skupina opatření III.2. - kontextuální hodnocení vybraných indikátorů ovlivňující kvalitu života ve venkovském prostoru a srovnávací dotazníkové šetření na vzorku dotčených a nedotčených obcích.
- V dotčených obcích dochází k většímu tempu nárůstu obyvatel. Vliv intervence je ovšem v tomto případě spíše sekundární.
- V dotčených a nedotčených obcích je vnímání jednotlivých aspektů kvality života bez výrazných disproporcí.
- Příspěvek intervencí z hlediska rozšiřování nabídky pracovních příležitostí je vnímán neuspokojivě.
- Naopak podnikatelské podmínky jsou výrazně lepší v obcích zasažených intervencí Programem rozvoje venkova.
- opatření III.3.1. bylo hodnoceno z hlediska počtu a rozsahu odborné přípravy, které byly zrealizovaný v rámci dokončovaných vzdělávacích akcí a bylo provedeno dotazníkové šetření na vzorku příjemců podpory.

4. Výsledky za rok 2012 – OSA IV

a) analýza střednědobých hodnocení SPL:

- **V úrovni hodnocení jsou veliké rozdíly, ale celkově není dobrá** (spěch při zpracování, povrchnost a především podcenění významu a účelu hodnocení)
- **Kvalitní sebehodnocení je velmi důležité pro přípravu 2014-20** (pro tvorbu integrované strategie rozvoje území i pro cílevědomý rozvoj vnitřních kapacit MAS)
- **Zvlášť významné, budou-li MAS vystaveny meziresortnímu posuzování v případě účasti v komunitou vedeném místním rozvoji** (v novém nástroji podpory rozvoje regionů prostřednictvím vícefondového financování rozvojových strategií MAS)

4. Výsledky za rok 2012 – OSA IV

b) uplatnění víceodvětvových přístupů při realizaci SPL

- Pojem „víceodvětvový“ přístup je však pro MAS matoucí, Nařízení 1698 má na mysli spolupráci mezi sektory; termín „víceodvětvový přístup“ si MAS nahrazují srozumitelnějším „partnerstvím“.
- Zhruba třetina MAS realizuje či zvýhodňuje projekty, jejichž partneři jsou z různých sektorů.
- Téměř polovina hodnocených MAS projekty založené na partnerství nepodporuje nebo tyto skutečnosti dostatečně neeviduje.
- Tam, kde je partnerství v SPL programově zvýhodněno (např. preferenčními body), vesměs se osvědčilo.

c) projekty spolupráce MAS:

- Potvrdilo se, že projekty spolupráce přispívají k šíření osvědčených postupů v MAS.

5. Klíčová doporučení – OSA I

- Zahrnout požadavek na kontrafaktuální hodnocení dopadu do ex-post hodnocení (vzhledem k vývoji externích vlivů není možné přesně určit skutečný dopad programu na konkurenceschopnost bez kontrafaktuální evaluace)
- Zaznamenávat při kvantifikaci HPH výdaje na osobní náklady
- Zaměřit následující evaluace (tj. zejména ex-post evaluaci) na interpretaci odlišností ve zdrojích pozitivní dynamiky vývoje HPH u podpořených subjektů

5. Klíčová doporučení – OSA II

II. 2.4.2

- Vzhledem k tomu, že finanční prostředky v PRV jsou omezené, dáváme ke zvážení (pro přípravu PRV na nové programovací období) rozšíření portfolia preferenčních kritérií, které by mělo posílit cílení do prioritních oblastí a tím lépe vyjadřovat i opodstatněnost realizace projektů a efektivitu vynaložených prostředků.
- Při cílení opatření je třeba zvažovat více hledisek, nejen zda lokality již disponují určitou úrovní společenské funkce, kterou lze prostřednictvím opatření zvyšovat, ale rovněž potenciál jiných lokalit pro zahájení zvyšování jejich společenské funkce.
- Porovnání účasti žadatelů v opatření ukázalo, že četnost žádostí jedinečných žadatelů nevykazuje nevyváženost a v zásadě reflektuje podíl výměr obhospodařovaných ploch lesních porostů v ČR. Není urgentní potřeba změny nastavení.

5. Klíčová doporučení – OSA III

- III.1.1. a III.1.2. – Vhodné je zaměřit se na podporu inovací a zvyšování konkurenceschopnosti příjemců.
- III.1.3.- Je vhodné zachovat podporu i v důsledku oživení CR, které je patrné ve sledovaných ukazatelích od roku 2011.
- Skupina opatření III.2. - Celkově se promítá negativní hodnocení pracovních příležitostí na venkově, vysoká nezaměstnanost a nízké příspěvky na tvorbu pracovních míst, v budoucnu je proto vhodné zaměřit se na typy intervencí, které jsou provázány s touto problematikou venkova.
- III.3.1 . – Doporučení - v budoucnu se zaměřit na inovace a přenos best practice ve vzdělávání, a vhodné nastavení hodnocení efektů příjemci.

5. Klíčová doporučení – OSA IV

- **ŘO ve spolupráci se SZIF, Národní sítí MAS a nezávislými konzultanty uspořádat školení MAS k novému období s důrazem na monitoring a evaluaci** (mj. ucelený výklad problematiky a vystoupení zástupců MAS s výbornými zkušenostmi);
- **ŘO při každoročním hodnocení MAS zvýšit důraz jak na otázky monitoringu a evaluace, tak na zvláštní či mimořádné aktivity MAS** (ať už v rámci SPL, nebo mimo něj), jimiž se odlišují lépe rozvinuté a více úspěšné MAS od méně rozvinutých a méně úspěšných
- **Upozornit MAS na význam mezisektorové spolupráce,** která má být již nyní základem metody Leader a v budoucím období se stane ještě důležitější v rámci komunitou vedeného místního rozvoje (CLLD)
- **Při výběru projektů spolupráce nadále vyžadovat doklad o hodnotě přidané spoluprací** (zavést vyhodnocující pasáž v závěrečné zprávě o projektu).

6. DISKUSE

- DOTAZY?

- Děkujeme za pozornost!